

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Prezydium Sejmu na podstawie art. 203 regulaminu Sejmu wnosi projekt uchwały:

**- w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej.**

Do reprezentowania wnioskodawcy w pracach nad projektem uchwały została upoważniona Wicemarszałek Sejmu Dorota Niedziela.

MARSZAŁEK SEJMU

(-) Szymon Hołownia

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. W uchwale Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz. 990, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 34:

a) w ust. 2 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) przedstawiać przewidywane skutki prawne, w tym różnicę pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym;

4) przedstawiać przewidywane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe;”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uzasadnienie projektu ustawy powinno przedstawiać informacje o zasięgniętych opiniach, w szczególności jeżeli obowiązek ich zasięgnięcia wynika z przepisów odrębnych ustaw. W wypadku poselskiego projektu ustawy, w stosunku do którego nie zasięgnięto opinii, Marszałek Sejmu przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania kieruje go do zaopiniowania w trybie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.”;

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Uzasadnienie poselskiego projektu ustawy, w zakresie wymogów, o których mowa w ust. 2 pkt 3–5 oraz ust. 2a i 2b (deklarowane skutki regulacji), przedstawia się na formularzu, którego wzór określa Prezydium Sejmu. Wzór formularza jest udostępniany w Systemie Informacyjnym Sejmu.”;

d) po ust. 9 dodaje się ust. 9a i 9b w brzmieniu:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego uchwały zostały ogłoszone w M.P. z 2022 r. poz. 1092 i 1204 oraz z 2023 r. poz. 273, 724 i 1360.

„9a. Marszałek Sejmu po otrzymaniu poselskiego projektu ustawy, przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania, zarządza sporządzenie przez ekspertów Kancelarii Sejmu opinii w sprawie oceny skutków regulacji wniesionego projektu ustawy. W opinii uwzględnia się również analizę uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych, o których mowa w art. 34a ust. 1.

9b. Marszałek Sejmu po otrzymaniu projektu ustawy innego niż określony w ust. 9a, przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania, może zarządzić sporządzenie przez ekspertów Kancelarii Sejmu opinii, o której mowa w ust. 9a.”;

2) po art. 34 dodaje się art. 34a:

„Art. 34a. 1. Marszałek Sejmu po otrzymaniu projektu ustawy, przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania, zarządza udostępnienie projektu w Systemie Informacyjnym Sejmu w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych.

2. Uczestnicy konsultacji społecznych zgłaszają uwagi do projektu ustawy za pośrednictwem Systemu Informacyjnego Sejmu.

3. Termin na zgłoszenie uwag wynosi 30 dni od dnia udostępnienia projektu ustawy.

4. W uzasadnionych wypadkach, w szczególności jeżeli z wnioskiem w tym zakresie wystąpi wnioskodawca projektu ustawy, Marszałek Sejmu może zarządzić odstąpienie od przeprowadzenia konsultacji społecznych, wyznaczenie terminu innego niż określony w ust. 3 albo zakończenie konsultacji przed upływem terminu. Informacja o powodach odstąpienia od konsultacji społecznych, wyznaczenia innego terminu niż określony w ust. 3 albo zakończenia konsultacji przed upływem terminu jest udostępniana w Systemie Informacyjnym Sejmu.

5. Uwagi, o których mowa w ust. 2, są udostępniane w Systemie Informacyjnym Sejmu.

6. Szczegółowy sposób przeprowadzania konsultacji społecznych określa Prezydium Sejmu.”;

3) w art. 37 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pierwsze czytanie może się odbyć nie wcześniej niż siódmego dnia od dnia doręczenia posłom druku projektu.”;

4) w art. 42 w ust. 2a dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Do poprawki wnioskodawcy dołączają uzasadnienie, które powinno wskazywać potrzebę i cel zmiany.”;

- 5) w art. 44:
- a) w ust. 2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:
„Do poprawki wnioskodawcy dołączają uzasadnienie, które powinno wskazywać potrzebę i cel zmiany.”;
 - b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Drugie czytanie może się odbyć nie wcześniej niż siódmego dnia od dnia doręczenia posłom sprawozdania komisji o projekcie.”;
- 6) w art. 47 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Projekt kieruje się ponownie do komisji, które go rozpatrywały, w razie zgłoszenia w drugim czytaniu poprawek i wniosków lub w celu sporządzenia poprawionego sprawozdania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.”;
- 7) art. 51 otrzymuje brzmienie:
„Art. 51. 1. W szczególnie uzasadnionych wypadkach postępowanie z projektami ustaw oraz uchwał może ulec skróceniu przez przystąpienie do:
- 1) pierwszego czytania bez zachowania terminu określonego w art. 37 ust. 4;
 - 2) drugiego czytania bez kierowania projektu do komisji;
 - 3) drugiego czytania bez zachowania terminu określonego w art. 44 ust. 3;
 - 4) trzeciego czytania bez kierowania projektu do komisji, w razie zgłoszenia w drugim czytaniu poprawek i wniosków.
2. Skrócenie postępowania z projektami ustaw oraz uchwał następuje na uzasadniony wniosek.
3. O wniosku, o którym mowa w ust. 2, rozstrzyga Sejm bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów albo komisja bezwzględną większością głosów.”;
- 8) w art. 54:
- a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
„5. Rozpatrzenie sprawozdania komisji przez Sejm może odbyć się nie wcześniej niż trzeciego dnia od dnia doręczenia posłom sprawozdania, chyba że Sejm postanowi inaczej. Przepisy art. 51 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”;
 - b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Sejm, na wniosek Marszałka Sejmu, może rozpatrzyć uchwałę Senatu odrzucającą ustawę lub poprawkę zaproponowaną w uchwale Senatu bez kierowania

ich do komisji. O wniosku rozstrzyga Sejm bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów.”;

9) po art. 70g dodaje się art. 70ga w brzmieniu:

„Art. 70ga. 1. Przedstawiciel wnioskodawcy projektu ustawy, po zakończeniu wystąpień podmiotów, które biorą udział w wysłuchaniu publicznym, przedstawia stanowisko do wystąpień ustnie na posiedzeniu komisji, na którym odbywa się wysłuchanie publiczne, lub na piśmie w ciągu 7 dni od dnia zakończenia tego posiedzenia. Stanowisko w formie pisemnej uwzględnia wystąpienia niewyłoszone na posiedzeniu, o których mowa w art. 70i.

2. Stanowisko w formie pisemnej podlega udostępnieniu w Systemie Informacyjnym Sejmu.”;

10) w art. 166:

a) w ust. 2 w zdaniu drugim po wyrazach „ustaw i uchwał” dodaje się wyrazy „wraz z uzasadnieniami”;

b) w ust. 4 po wyrazach „przebiegu obrad” dodaje się wyrazy „oraz teksty poprawek zgłoszonych w formie pisemnej do projektów ustaw i uchwał wraz z uzasadnieniami”;

11) w art. 166a w ust. 3 po wyrazach „posiedzenia podkomisji” dodaje się wyrazy „oraz teksty poprawek zgłoszonych w formie pisemnej do projektów ustaw i uchwał wraz z uzasadnieniami”;

12) w art. 176 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W Systemie Informacyjnym Sejmu umieszcza się zgłoszone w debacie poprawki do projektów ustaw i uchwał wraz z uzasadnieniami.”.

Art. 2. 1. Przepis art. 34 ust. 3a uchwały zmieniającej w art. 1 stosuje się do projektów ustaw wniesionych po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

2. Przepisy art. 34 ust. 9a i 9b oraz art. 34a uchwały zmieniającej w art. 1 stosuje się do projektów ustaw wniesionych po dniu 29 września 2024 r.

3. Przepisy art. 70ga uchwały zmieniającej w art. 1 stosuje się do wysłuchań publicznych, w odniesieniu do których uchwała w sprawie przeprowadzenia wysłuchania publicznego została podjęta po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

4. Przepisy art. 166 ust. 4, art. 166a ust. 3 oraz art. 176 ust. 2a uchwały zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą uchwałą stosuje się do poprawek zgłoszonych do projektów ustaw i uchwał po dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.

Art. 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie *14* dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 1 lit. d oraz pkt 2, które wchodzi w życie z dniem *30 września 2024 r.*

UZASADNIENIE

Przedkładana nowelizacja Regulaminu Sejmu zawiera zmiany, których celem jest zwiększenie transparentności procesu ustawodawczego i stworzenie warunków proceduralnych sprzyjających poprawie jakości tworzonych ustaw. W zasadniczej części związane są one z potrzebą implementacji tzw. kamieni milowych, czyli warunków, od których spełnienia uzależnione jest uruchomienie środków finansowych z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Należy przypomnieć, że KPO to program, który składa się z 54 inwestycji i 48 reform. W części tego dokumentu oznaczonego jako Komponent F „Poprawa jakości instytucji i warunków realizacji Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności” umieszczony został pkt F2.1 „Usprawnienie procesu stanowienia prawa”, który brzmi:

„Celem reformy jest przyjęcie nowelizacji do Regulaminu Sejmu, Senatu i Rady Ministrów, która wprowadzi obowiązek przeprowadzania oceny skutków regulacji oraz konsultacji społecznych w przypadku projektów ustaw zgłaszanych przez posłów i senatorów. Reforma ograniczy także stosowanie procedur przyspieszonych do ściśle określonych i wyjątkowych przypadków.

Wdrażanie reformy zostanie zakończone do 30 września 2022 roku”.

1. W związku z wprowadzeniem obowiązku oceny skutków regulacji w przypadku poselskich projektów ustaw projektowane są istotne modyfikacje art. 34 Regulaminu Sejmu.

Po pierwsze, zakłada się, iż część uzasadnienia poselskiego projektu ustawy zostanie wydzielona do osobnego dokumentu (deklarowanych skutków regulacji) mającego postać formularza, którego wzór, określany przez Prezydium Sejmu w drodze uchwały, zostanie zamieszczony w Systemie Informacyjnym Sejmu. Należy podkreślić, że zakres informacji podawanych w tym dokumencie co do zasady odpowiada zakresowi informacji, który jest wymagany od wnioskodawcy projektu ustawy w obecnym stanie prawnym.

Po drugie, przewiduje się, że Marszałek Sejmu po otrzymaniu poselskiego projektu ustawy, przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania, zarządzi sporządzenie przez ekspertów Kancelarii Sejmu opinii w sprawie oceny skutków regulacji wniesionego projektu ustawy. W odniesieniu do innych projektów ustaw Marszałek Sejmu

będzie mógł fakultatywnie skorzystać z tego trybu.

2. Obowiązek wprowadzenia konsultacji społecznych jest realizowany przez ustanowienie nowej, powszechnie dostępnej możliwości wyrażania opinii o projektach ustaw, której podstawy regulaminowe zostały przewidziane w projektowanym art. 34a Regulaminu Sejmu. Przewiduje się, że Marszałek Sejmu po otrzymaniu projektu ustawy, przed skierowaniem projektu do pierwszego czytania, będzie zarządzał udostępnienie projektu w Systemie Informacyjnym Sejmu w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych. Należy odnotować, że rozwiązanie to ma odnosić się do wszystkich projektów ustaw, tj. nie tylko poselskich, co wykracza poza zakres reformy opisanej w KPO. Jest to jednak celowe, gdyż poszerza zakres partycypacji społecznej w procesie stanowienia prawa. Należy ponadto odnotować, że przewidziane w obecnym stanie prawnym konsultacje dotyczące rządowych i senackich projektów ustaw są przeprowadzane na etapie przygotowywania inicjatywy ustawodawczej, a co za tym idzie mogą odnosić się do projektu o innej treści niż jego wersja ostateczna, która została wniesiona do Sejmu. Tym samym zasadne jest poddanie tych projektów konsultacjom również po wykonaniu inicjatywy ustawodawczej.

Przewiduje się, że termin na zgłoszenie uwag w ramach konsultacji społecznych będzie wynosił 30 dni od dnia udostępnienia projektu ustawy, przy czym w uzasadnionych wypadkach (w szczególności na wniosek wnioskodawcy projektu ustawy) Marszałek Sejmu będzie uprawniony do zarządzenia odstąpienia od przeprowadzenia konsultacji społecznych, wyznaczenia innego (dłuższego bądź krótszego) terminu na zgłoszenie uwag niż 30 dni albo zakończenia konsultacji przed upływem terminu. Informacja o powodach skorzystania z tych możliwości będzie musiała zostać udostępniona w Systemie Informacyjnym Sejmu.

Konsultacje społeczne będą przeprowadzane w systemie teleinformatycznym, który będzie stanowił część Systemu Informacyjnego Sejmu. Należy nadmienić, że z uwagi na konieczność określenia zakresu i zasad przetwarzania danych osobowych uczestników konsultacji, a także zasadność wprowadzenia podstaw moderowania wypowiedzi uczestników konsultacji w celu przeciwdziałania zamieszczaniu treści sprzecznych z prawem (np. tzw. mowy nienawiści) niezbędne jest określenie ram prawnych projektowanej instytucji w przepisach ustawowych, przy czym właściwe będzie odpowiednie uzupełnienie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

3. Wprowadzenie nowej formy konsultacji społecznych uzupełnia (a nie zastępuje) aktualne rozwiązania dotyczące konsultowania projektów ustaw, o których

mowa w art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu. W celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych w projekcie przewiduje się zmianę przywołanego przepisu polegającą na usunięciu występującego w nim terminu „konsultacje” oraz wprowadzeniu terminów oddających istotę czynności uregulowanej w tym przepisie, tj. „zasięgnięcie opinii” i „zaopiniowanie”.

4. Wdrożenie reformy polegającej na ograniczeniu tzw. przyspieszonych procedur ustawodawczych opiera się na kilku założeniach. Po pierwsze, przewiduje się uporządkowanie przepisów poprzez zgrupowanie przewidzianych regulaminowo możliwości przyspieszania prac legislacyjnych, stosowanych od etapu skierowania do pierwszego czytania projektu ustawy (uchwały) do uchwalenia ustawy (podjęcia uchwały), w art. 51 Regulaminu Sejmu. Po drugie, wprowadza się wymóg stosowania procedur przyspieszonych na uzasadniony wniosek. Po trzecie, zakłada się, iż zastosowanie będzie warunkowane zgodą Sejmu wyrażoną bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów albo komisji sejmowej – bezwzględną większością głosów.

W projekcie proponuje się wprowadzenie podobnych wymogów w odniesieniu do stosowania możliwości przyspieszenia rozpatrywania przez Sejm uchwały Senatu odrzucającej ustawę lub zawierającej poprawki do ustawy (zmiany dotyczące art. 54 Regulaminu Sejmu).

5. W uzupełnieniu zmian bezpośrednio wynikających z KPO przewiduje się wprowadzenie kilku dodatkowych zmian mających na celu podniesienie jakości prawa stanowionego przez Sejm, a także transparentności procesu prawodawczego.

Po pierwsze, wnioskodawcy poprawki zgłaszanej w toku prac legislacyjnych, zarówno w fazie komisyjnej (art. 42 ust. 2a Regulaminu Sejmu), jak i w toku drugiego czytania (art. 44 ust. 2 Regulaminu Sejmu), zostaną obowiązani do dołączenia uzasadnienia, które powinno wskazywać potrzebę i cel zmiany. Warto odnotować, że w obecnym stanie prawnym wnioskodawca poprawki jest obowiązany wyłącznie do wskazania wynikających z niej konsekwencji dla tekstu projektu ustawy.

Po drugie, przewiduje się, iż w Systemie Informacyjnym Sejmu będą zamieszczane teksty poprawek wraz z uzasadnieniami, przy czym rozwiązanie to ma dotyczyć poprawek zgłaszanych w toku prac komisji (art. 166 Regulaminu Sejmu), podkomisji (art. 166a Regulaminu Sejmu) oraz obrad plenarnych, tj. w praktyce w toku drugiego czytania (art. 176 Regulaminu Sejmu).

Po trzecie, proponuje się wprowadzenie rozwiązania, które ma celu podniesienie rangi wysłuchania publicznego. Przedstawiciel wnioskodawcy projektu

ustawy poddanego wysłuchaniu publicznemu zostanie obowiązany do przedstawienia stanowiska do wystąpień podmiotów biorących udział w wysłuchaniu publicznym (projektowany art. 70ga Regulaminu Sejmu).

6. W projekcie zakłada się, iż proponowane zmiany wejdą w życie po upływie *14 dni* od ogłoszenia uchwały w sprawie zmiany Regulaminu Sejmu. Jednak przepisy dotyczące nowej formy konsultacji społecznych, a także sporządzanej przez ekspertów Kancelarii Sejmu opinii w sprawie oceny skutków regulacji projektu ustawy (w której to opinii uwzględnia się analizę uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych) wejdą w życie *30 września 2024 r.* Takie rozwiązanie ma na celu umożliwienie skorelowania wejścia w życie przepisów regulaminowych dotyczących konsultacji społecznych z wejściem w życie wspomnianych wcześniej ustawowych podstaw prawa udziału w tych konsultacjach.